

Съфинансирано от
Европейския съюз

trend

Проучване на нивото на осведоменост на местните жители относно ролята на политиката на сближаване на ЕС в подкрепата на техните региони

Област Кюстендил

Ноември 2023

Съфинансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската комисия. За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито Европейската комисия.

Съфинансирано от
Европейския съюз

Паспорт на изследването

Реализация на изследването: „Тренд“

Източник на финансиране: „БРАНД МЕДИЯ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД

Извадка: Двустепенна гнездова извадка, реализирана след предварителна стратификация на универсума по общини, населени места и големина на селището и случаен маршрут на движение по територията на гнездото, започващ със стартови адрес + стъпка

Обем: 800 лица на възраст 18+ г.

Представителност: Представително за населението на област Кюстендил във възрастовата категория 18+ г.

Метод на регистрация: Пряко полустандартизирано интервю

Период на провеждане: 22-30 ноември 2023 г.

Максимално допустима стохастична грешка: $\pm 3.4\%$

Съфинансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската комисия. За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито Европейската комисия.

Съфинансирано от
Европейския съюз

trend

ОСВЕДОМЕНОСТ ЗА ПОЛИТИКАТА НА СБЛИЖАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Съфинансирано от
Европейския съюз

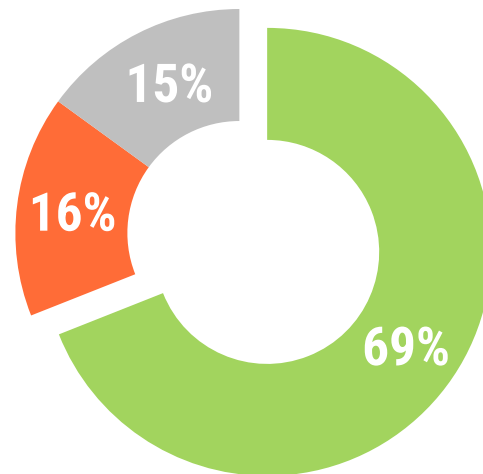

Според Вас лично климатичните промени реална заплаха ли са или не са реална заплаха за човечеството?

Спонтанен отговор

Един отговор

База: 800 респондента

- Реална заплаха са
- Не са реална заплаха
- Не знам/ Не мога да преценя

Съфинансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската комисия. За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито Европейската комисия.

Съфинансирано от
Европейския съюз

Според Вас лично борбата с климатичните промени трябва ли или не трябва да бъде приоритет на Европейския съюз?

Спонтанен отговор

Един отговор

База: 800 респондента

Съфинансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската комисия. За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито Европейската комисия.

Нагласи към климатичните промени

- Приблизително 7 от 10 (69%) жителите на област Кюстендил определят климатичните промени като реална заплаха за човечеството. Това мнение най-често се споделя в областния център, докато в селата делът остава под средния. Най-силно това мнение е изразено сред хората между 30 и 60 г., докато при най-възрастните делът остава под средния.
- Съществен фактор е образователното равнище – над 4/5 от висшистите определят климатичните промени като проблем, докато сред хората с основно и по-ниско образование делът е под половината.
- $\frac{3}{4}$ от жителите на областта твърдят, че борбата с климатичните промени трябва да бъде приоритет за ЕС. Мнението се споделя по равно сред мъжете и жените, по-високо от средното сред хората между 40 и 60 г., висшистите и жителите на гр. Кюстендил.

Съфинансирано от
Европейския съюз

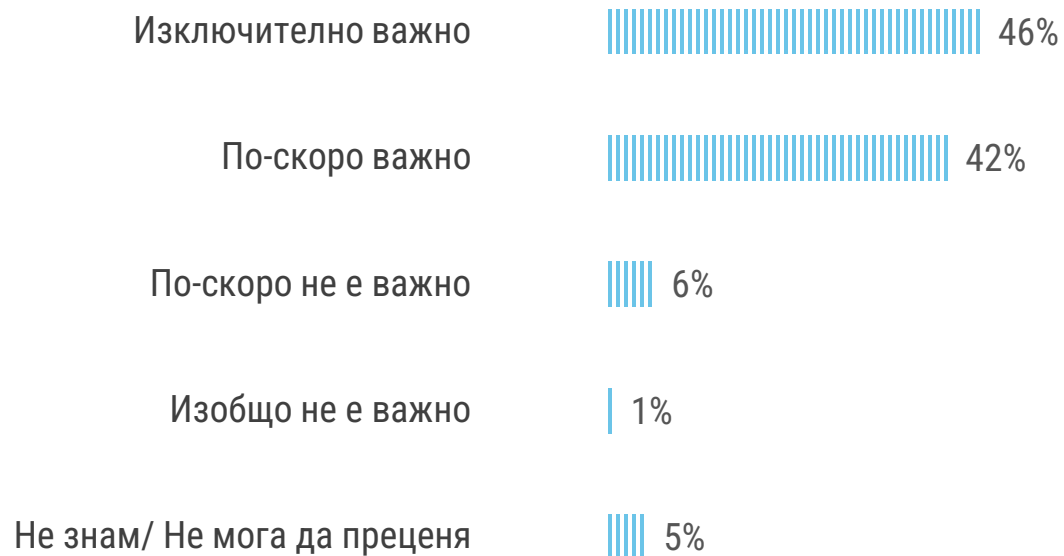

Според Вас лично доколко важно е страната ни да започне да използва в по-голяма степен енергия от възобновяеми енергийни източници (зелена енергия)?

Въпрос с предварително зададени опции

Един отговор

База: 800 респондента

Съфинансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската комисия. За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито Европейската комисия.

Възобновяеми енергийни източници

- Близко 9 от 10 души (88%) подкрепят идеята страната ни да започне да използва повече енергия от възобновяеми енергийни източници. С по-голяма категоричност това твърдят жените, лицата между 40 и 60 г., високообразованите и жителите на гр. Кюстендил.
- Следва да се отбележи, че подобен тип въпроси често генерират т.нар. „престижни отговори“ и е възможно декларативната подкрепа за зелената енергия да е завишена спрямо реалната.

Съфинансирано от
Европейския съюз

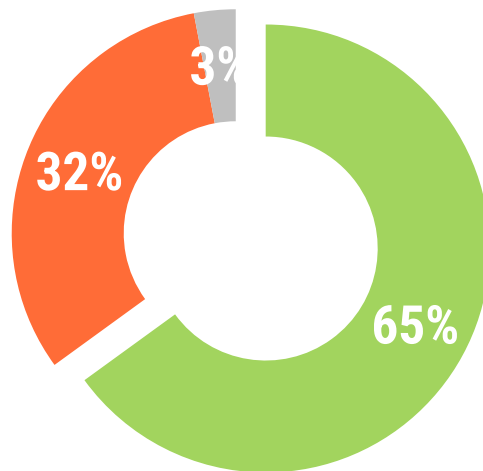

Вие лично чували ли сте или не сте чували за Зелената сделка?

Спонтанен отговор

Един отговор

База: 800 респондента

- Чувал/а съм
- Не съм чувал/а
- Не знам/ Не мога да преценя

Съфинансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската комисия. За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито Европейската комисия.

Съфинансирано от
Европейския съюз

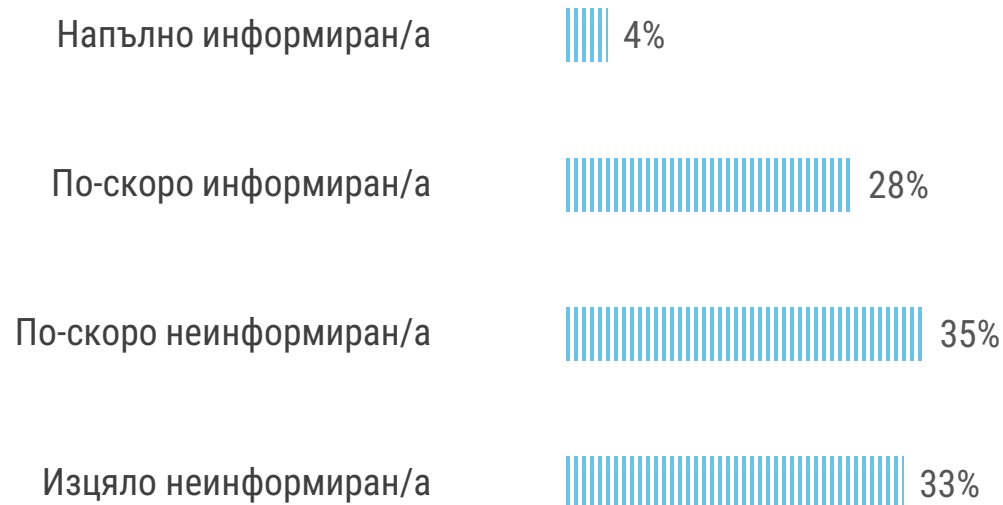

Кое от следните се отнася за Вашата лична информираност относно целите на Зелената сделка?

Въпрос с предварително
зададени опции

Един отговор

База: 800 респондента

Съфинансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската комисия. За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито Европейската комисия.

Информираност за Зелената сделка

- Близо две трети (65%) от жителите на област Кюстендил твърдят, че са чували за Зелената сделка. Това отговарят по-често мъжете, хората на възраст между 40 и 60 г. и притежаващите висше образование.
- По-слабо запознати са най-младите и най-възрастните, ниско образованите и жителите на областния център.
- Регистрира се значително разминаване между делът на хората, които са чували за Зелената сделка, и този на хората, запознати с нейните цели. Докато близо две трети са чували за пакта, под една трета се определят като запознати и то частично (само 4% твърдят, че са изцяло запознати).
- Мнозинството (68%) от жителите на областта са изцяло или по-скоро незапознати с целите на Зелената сделка. По-слабо от средното е нивото на информираност сред жените, най-младите и най-възрастните, както и по-ниско образованите.

Съфинансирано от
Европейския съюз

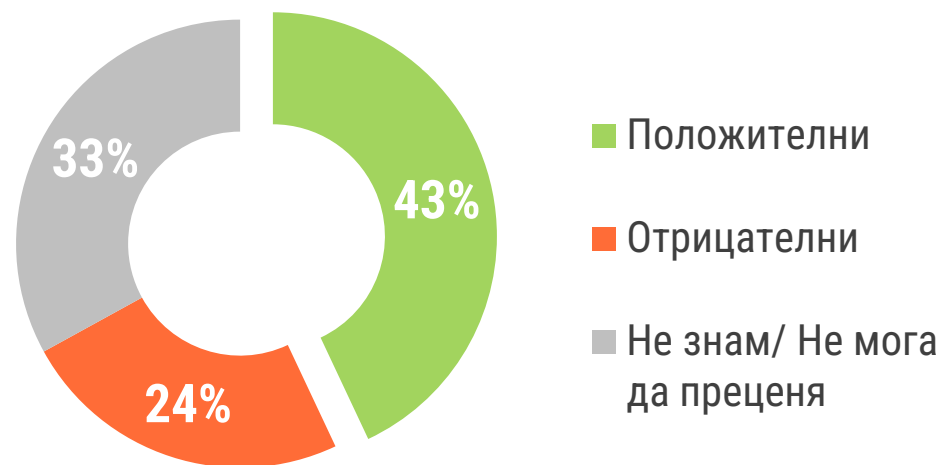

Какви са Вашите най-общи
очаквания по отношение на
предстоящите промени във
Вашия регион, породени от
Зелената сделка?

Въпрос с предварително
зададени опции

Един отговор

База: 800 респондента

Съфинансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската комисия. За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито Европейската комисия.

Очаквания към Зелената сделка

- 43% от жителите на областта имат положителни очаквания по отношение предстоящите промени в региона, породени от Зелената сделка. Ключов фактор е и образованието – висшистите са най-положително настроени, докато близо половината от хората с основно и по-ниско образование не могат да преценят.
- Една трета от жителите на област Кюстендил не могат да преценят какво очакват като последици от Зелената сделка. Това се дължи на факта, че целите и мерките, заложи от нея, остават недостатъчно познати.
- Близо една четвърт (24%) от респондентите имат негативни очаквания спрямо Зелената сделка. Това са по-често мъже, лица между 40 и 60 г. и жители на малки градове. Очаквано, най-висок е делът в Бобов дол – над две трети от жителите са скептично настроени към Зелената сделка.

Съфинансирано от
Европейския съюз

Вие лично с кое от следните свързвате Зелената сделка?

Въпрос с предварително зададени опции

Повече от един отговор

База: 800 респондента

Съфинансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската комисия. За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито Европейската комисия.

Асоциации със Зелената сделка

- Две са водещите асоциации, свързани с Европейския зелен пакт – от една страна принос за опазване на околната среда, но от друга – затваряне на ТЕЦ-овете и последиците от това.
- 51% посочват по-чист въздух/вода, 43% - опазване на околната среда, а 26% - битка срещу глобалното затопляне. Проекологичните нагласи са по-характерни за най-младите, жените, висшистите, както и за жителите на областния център.
- На второ място – 45% свързват пакта с предстоящото затваряне на централите, 15% посочват загуба на работни места, а 2% - понижаване на доходите.
- Негативното възприятие за Зелената сделка е по-характерно за мъжете, лицата между 40 и 60 г., както и жителите на малките градове. 9 от 10 от жителите на Бобов дол и 8 от 10 от тези на Бобошево свързват пакта със затваряне на централите.

Съфинансирано от
Европейския съюз

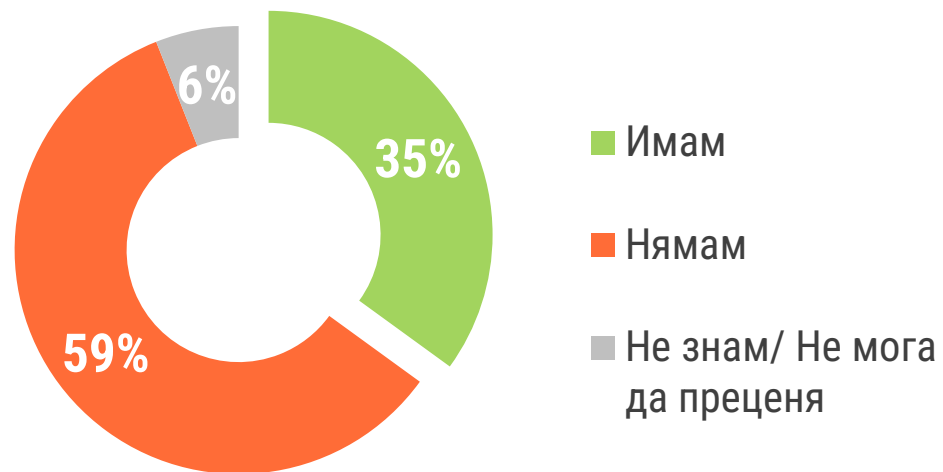

Вие лично имате ли или нямате притеснения относно предстоящи промени, породени от Зелената сделка?

Спонтанен отговор

Един отговор

База: 800 респондента

Съфинансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската комисия. За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито Европейската комисия.

Съфинансирано от
Европейския съюз

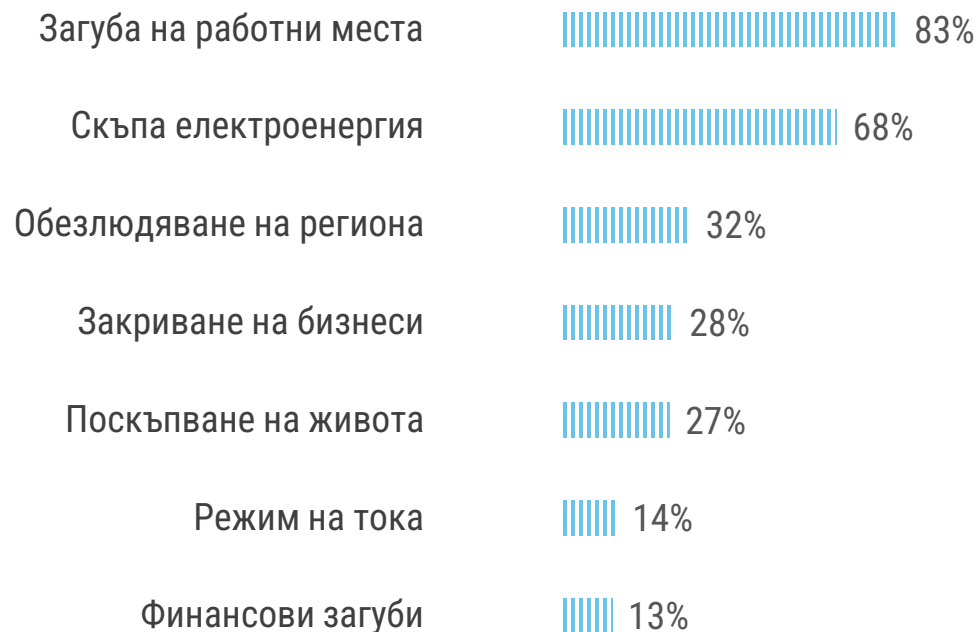

С какво в най-голяма степен са свързани притесненията Ви относно предстоящите промени?

Въпрос с предварително
зададени опции

Повече от един отговор

База: Имащи притеснения
280 респондента

Съфинансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската комисия. За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито Европейската комисия.

Съфинансирано от
Европейския съюз

Притеснения относно Зелената сделка

- Малко над една трета (35%) от жителите на област Кюстендил имат притеснения относно предстоящите промени, породени от Зелената сделка. Това са по-често мъжете, лицата между 40 и 60 г. и жителите на малките градове. Най-високо е притеснението сред жителите на община Бобов дол – около $\frac{3}{4}$ от тях, както и мнозинството от жителите на Бобошево и Сапарева баня.
- Очаквано, младите, които имат повече перспективи пред себе си, са най-спокойни относно предстоящите промени. По-високо е притеснението при хората над 40 г.
- Основното притеснение е свързано с евентуалната загуба на работни места – над $\frac{4}{5}$ от всички, които изпитват някакво притеснение, посочват този отговор. Сред основните опасения е и поскъпването на електроенергията, което също се споделя сред мнозинството от респондентите, изразили притеснения.

Съфинансирано от
Европейския съюз

Кои според Вас ще бъдат основните предимства от предстоящите промени (ако има такива), породени от Европейската зелена сделка?

Въпрос с предварително зададени опции

Повече от един отговор

База: 800 респондента

Съфинансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската комисия. За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито Европейската комисия.

Предимства на Зелената сделка

- Мнозинството (54%) от жителите на областта се съгласяват, че Европейската зелена сделка ще подобри околната среда. Това е по-силно изразено сред най-младите, а при хората над 70 г. остава под средния. В по-голяма от средната степен това посочват висшистите, както и жителите на областния център.
- Малко над една четвърт (27%) от жителите смятат, че Зелената сделка ще подобри качеството на живот в региона. Според 23% електроенергията ще стане по-евтина, 16% виждат по-добри социални условия, 15% - устойчиво развитие, а 13% - икономическо.
- 15% твърдят, че пактът не носи никакви предимства. Делът е по-висок от средния сред мъжете, притежаващите средно и по-ниско образование и жителите на малките градове.

Съфинансирано от
Европейския съюз

Вие лично подкрепяте ли или не подкрепяте всяко едно от следните предложения, свързани с развитието на енергетиката в България:

Въпрос с предварително зададени опции

Един отговор

	Подкрепям	Не подкрепям	Не знам
Намаляване на вредните емисии	96%	1%	3%
Увеличаване на енергията от възобновяеми енергийни източници	91%	2%	7%
Изграждане на ВЕЦ-ове по поречието на река Дунав	89%	6%	5%
Развитие на ядрената енергетика	75%	17%	8%
Производство на зелен водород, който да замести вноския газ	70%	10%	20%
Закриване на въглищните мощности	36%	51%	13%

База: 800 респондента

Съфинансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската комисия. За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито Европейската комисия.

Предложения за развитие на енергетиката

- Предложението за намаляване на вредните емисии среща почти пълна подкрепа (96%). Следва да се има предвид, че високото съгласие се дължи на акцента върху резултата, без да се има предвид какви са конкретните мерки за намаляване на вредните емисии.
- Много висока е и подкрепата за увеличаването на енергията от възобновяеми енергийни източници, както и изграждането на ВЕЦ-ове по поречието на р. Дунав – приблизително 9 от 10 души от областта.
- $\frac{3}{4}$ подкрепят развитието на ядрената енергетика, а 70% - производството на зелен водород.
- Единственото предложение, което не среща подкрепата на мнозинството, е закриването на въглищните мощности. Малко над една трета (36%) го одобряват, като в сравнение с останалите опции подкрепата остава значително по-ниска. В по-голяма степен противници на идеята за закриване на въглищните мощности са мъжете, лицата над 50 г., притежаващите средно и по-ниско образование, както и жителите на малките градове и селата. По-висок от средния дял на несъгласие се регистрира в Бобов дол, Бобошево, Сапарева баня и Дупница.

Вие лично с какво свързвате политиката за сближаване на Европейския съюз?
(Топ 15 споменати*)

Спонтанен отговор

Повече от един отговор

Опазване на околната среда/ Намаляване на вредните емисии/ Чиста околна среда, вода, въздух	7%
Реформа в енергетиката, нови източници	4%
Да сме обединени/ Да се вземат решения заедно/ Консенсус между държавите/ Единна политика/ Солидарност	3%
Зелената сделка	3%
Икономическо развитие	2%
Зависимост от ЕС/ Обедняване/ Животът стана по-труден/ Не виждам политика на сближаване	1%
Финансиране/ Инвестиране/ Подпомагане	1%
Да са по-отговорни	1%
Европейски проекти	1%
С несигурно бъдеще/ Отрицателни неща	1%
Повече възможности	1%
Помощ/ Подкрепа	1%
Да се изравнят условията на живот/ Стандарта на живот	1%
Развитие на енергетиката	1%
Не знам/ Не мога да преценя	70%

* Подробни разбивки с всички споменати от респондентите отговори може да намерите в табличния доклад

База: 800 респондента

Асоциации с политиката за сближаване

- 70% от жителите на областта не могат да посочат нищо, с което свързват политиката за сближаване на ЕС. Това показва, че има нужда от допълнителни усилия за повишаване на осведомеността.
- Хората, които успяват да дадат отговор, посочват опазването на околната среда (7%), реформа в енергетиката (4%), обединение/заедно да се взимат решение в ЕС (3%), Зелената сделка (3%) и други отговори с по-малки натрупвания.

Съфинансирано от
Европейския съюз

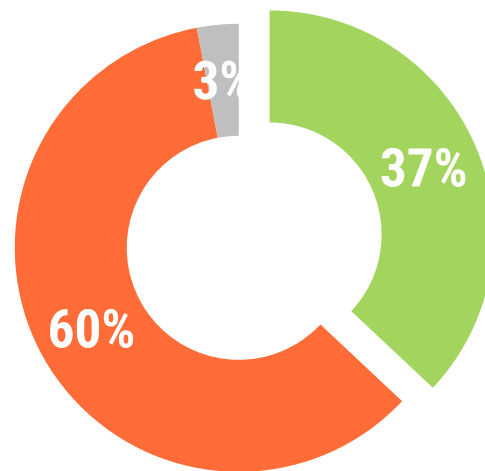

Европейският съюз предоставя финансова подкрепа за намаляване на икономическите и социалните различия между регионите. Вие лично чували ли сте или не сте чували за проекти, съфинансирани от ЕС за подобряване на региона, в който живеете?

Спонтанен отговор

Един отговор

База: 800 респондента

- Чувал/а съм
- Не съм чувал/а
- Не знам/ Не мога да преценя

Съфинансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската комисия. За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито Европейската комисия.

Съфинансирано от
Европейския съюз

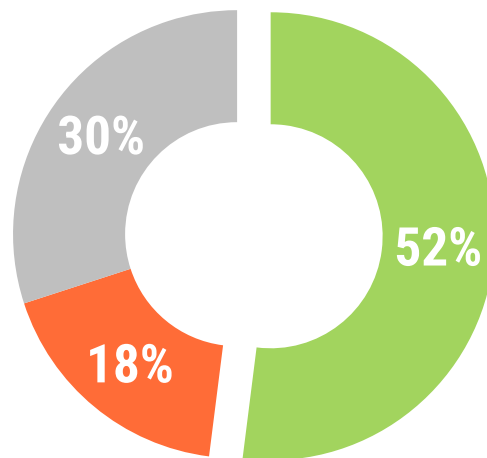

Вие лично как оценявате тази подкрепа по отношение на Вашия регион?

Въпрос с предварително
зададени опции

Един отговор

База: 297, чували за
проектите

- Има положителен ефект за развитието на моя регион
- Има отрицателен ефект за развитието на моя регион
- Не знам/ Не мога да преценя

Съфинансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската комисия. За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито Европейската комисия.

Финансова подкрепа

- Мнозинството от местните жители (60%) не са чували за проекти, съфинансирани от ЕС за подобряване на техния регион. Най-слаба е запознатостта сред групата на най-младите, притежаващите средно или по-ниско образование.
- 37% твърдят, че са чували за такъв проект, като запознатостта е по-висока сред мъжете, лицата между 40 и 50 г. и висшистите.
- Мнозинството (52%) от хората, които са чували за подобни проекти, смятат, че те имат положителна подкрепа за техния регион, а близо една пета (18%) смятат, че тази подкрепа има отрицателен ефект. Това мнение изказват по-често хора от малките градове. Делът е по-висок от средния в Дупница и Бобов дол.
- Трима от десет души не могат да преценят дали помощта е с положителен или отрицателен ефект, което вероятно се дължи на слаба запознатост с конкретиката на проектите.

Съфинансирано от
Европейския съюз

Вие лично чували ли сте
или не сте чували за
всяко едно от
изброените:

Въпрос с предварително
зададени опции

Един отговор

	Чувал/а съм	Не съм чувал/а	Не мога да преценя
Европейски фонд за регионално развитие	50%	46%	4%
Плана за възстановяване и устойчивост	41%	54%	5%
Фонда за справедлив преход	32%	63%	5%
Европейски социален фонд	28%	67%	5%
Кохезионния фонд	19%	74%	7%

База: 800 респондента

Съфинансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската комисия. За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито Европейската комисия.

Запознатост с конкретни инструменти

- Европейският фонд за регионално развитие е познат за половината от жителите на областта, а Планът за възстановяване и устойчивост – за 4 от 10 души.
- Европейският социален фонд и Фондът за справедлив преход са непознати за около две трети от местните жители, а неразпознаваемостта на Кохезионния фонд достига близо $\frac{3}{4}$ от населението.

Съфинансирано от
Европейския съюз

А чували ли сте или не сте чували за всяка една от следните мерки, предвидени за Вашия регион: Диверсификацията (разнообразие) на енергийни източници?

Въпрос с предварително зададени опции

Един отговор

База: 800 респондента

Съфинансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската комисия. За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито Европейската комисия.

Запознатост с конкретни мерки

- Високи са нивата на незапознатост и с мерките, предвидени за региона - мнозинството от жителите не са чували за тях.
- В сравнителен план най-позната е диверсификацията на енергийни източници – за нея са чували 43% от жителите.
- Около една пета от жителите са чували за модернизация на местната икономика и за смекчаване на отрицателните последици за заетостта.
- Сред общините, чиито жители са най-притеснени от Зелената сделка, запознатостта варира – тя е по-висока в Бобов дол, докато в Бобошево и Сапарева баня са изцяло незапознати и с трите мерки. Следва да се има предвид, че базите (т.е. броят на респондентите) са много малки и могат да служат само като ориентир.

Съфинансирано от
Европейския съюз

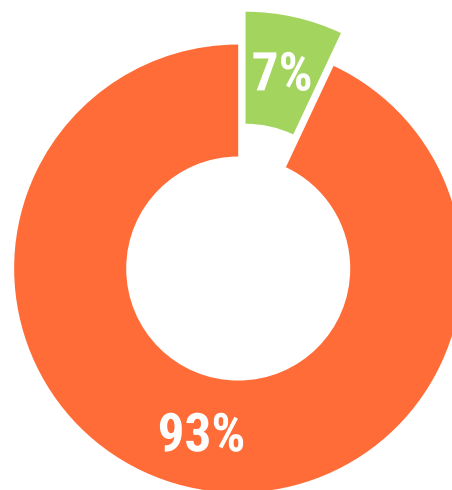

Можете ли да посочите
поне един проект за
насърчаване на работни
места, растеж и
инвестиции във Вашия
регион?

Спонтанен отговор

Един отговор

База: 800 респондента

■ Да

■ Не/ Не съм
чувал/а за такъв/
такива

Съфинансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската комисия. За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито Европейската комисия.

Кой е този проект/ проекти? (Топ 15 споменати*)

Спонтанен отговор

Повече от един отговор

База: 59 респондента

Проект за фотоволтаици, соларни панели	9%
Туризм	9%
Региони в растеж	7%
Социални помощи	5%
Спорт	5%
Затваряне на ТЕЦ	4%
Ски спорт	4%
Образование	4%
Пълноценно използване на минералната вода	3%
Лифтов възел	2%
Улици, пътища, магистрали - строеж и ремонт	2%
За СПА центрове	2%
Санитаране на сгради/ Енергийна ефективност	2%
За развитие на общините	2%
Проект за подобряване качеството на атмосферния въздух	2%

* Подробни разбивки с всички споменати от респондентите отговори може да намерите в табличния доклад

Съфинансирано от
Европейския съюз

А как този проект подобри качеството на живот в региона?

Спонтанен отговор

Повече от един отговор

База: 59 респондента

По-добър живот/ По-добри условия	19%
Повече туристи	8%
По-добро здраве	7%
Намаляване сметките на електроенергия	6%
Чиста природа/ По-чист въздух	6%
Социална политика	3%
Ограмотява ромите	2%
Нови работни места, осигуряване на работа	2%
Финансиране	2%
Облагородяване на региона	2%
Забавления за децата	1%
Няма подобрения	7%
Не знам/ Не мога да преценя	45%

Съфинансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската комисия. За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито Европейската комисия.

Запознатост с конкретни проекти

- Жителите на областта се затрудняват да посочат конкретни проекти за насърчаване на работни места, растеж и инвестиции в техния регион. Едва 7% дават конкретен отговор. Най-често посочваните отговори са проектите за фотоволтаици и соларни панели, проекти в сферата на туризма и програмата Региони в растеж.
- В най-голяма степен респондентите виждат посочените от тях проекти като възможност за по-добър живот/ по-добри условия, следвано от повече туристи и по-добро здраве.
- И тук следва да се отбележи, че предвид малкия брой респонденти, дали отговор, разпределението на отговорите може да послужи само за ориентир. Общият извод, който може да бъде направен, е слаба запознатост с конкретни проекти, което може да рефлектира и върху по-голям скептицизъм относно ефективността на бъдещо подпомагане.

Основни изводи

- На декларативно ниво мнозинството от жителите на областта споделят опасения от предстоящите климатични промени и смятат, че ЕС трябва да се бори с тях и да използва в по-голяма степен енергия от възобновяеми източници. Следва да имаме предвид обаче, че подобни престижни теми карат част от респондентите да отговарят социално приемливо. Възможно е реалният дял на чувствителност към темата да по-нисък от заявления.
- Около една трета са жителите на областта, които имат притеснения от предстоящите промени. Основното притеснение на тези лица е загубата на работни места.
- Около една четвърт от населението е скептично към Зелената сделка и предвидените промени, като конкретно закриването на централите среща неодобрението на половината от жителите.
- Недостатъчно висока е запознатостта с помощта, която ЕС оказва за намаляване на икономическите и социалните различия между регионите, както и конкретната помощ, предвидена за региона.
- Необходими са допълнителни мерки, които да популяризират целите на Зелената сделка, благоприятните последици за околната среда, както и мерките за справяне с последиците.

Адрес: ул. 'Николай Хайтов' № 2Г, ет. 2, офис 2
1113 София

Телефон: +359 886 31 76 73

Имейл адрес: office@rctrend.bg

Сайт: www.rctrend.bg